

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 9/2024-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditsa a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED]

[REDACTED], proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracoviska Banská Bystrica sp. zn. BB-4T/36/2018 z 9. mája 2023, ako aj uzneseniu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. E 9500801123 zo 17. augusta 2023 a jeho vyjadreniu z 10. októbra 2023 a im predchádzajúcemu postupu takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .
2. Žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. novembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom krajského súdu, justičnej pokladnice v konaní vedenom pod sp. zn. E 9500801123 a jeho vyjadrením z 10. októbra 2023. Sťažovateľ tiež namieta porušenie svojho vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, vyslovenia porušenia zákazu mučenia alebo podrobenia neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu podľa čl. 16 ods. 2 ústavy a čl. 3 dohovoru, práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru postupom špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. BB-4T/36/2018 a jeho rozhodnutím

sp. zn. BB-4T/36/2018 z 9. mája 2023, ako aj postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. E 9500801123 a jeho rozhodnutím sp. zn. E 9500801123 zo 17. augusta 2023, ako aj jeho vyjadrením z 10. októbra 2023. Sťažovateľ navrhuje priznať mu primerané finančné zadost'učinenie vo výške 5 000 eur. Sťažovateľ požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom z dôvodu hmotnej núdze.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozsudkom špecializovaného trestného súdu z 25. septembra 2020 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 7. júla 2021 bol sťažovateľ v konaní vedenom pod sp. zn. BB-4T/36/2018 uznaný vinným zo založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a iných trestných činov, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody na doživotie. Sťažovateľ sa už od 6. marca 2017 nepretržite nachádza vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody.

3. Uznesením špecializovaného trestného súdu vydaným vyšším súdnym úradníkom sp. zn. BB-4T/36/2018 z 9. mája 2023 bolo rozhodnuté, že sťažovateľ je povinný nahradiť trovy konania vo výške 320 eur. Napriek poučeniu o neprípustnosti riadneho opravného prostriedku sťažovateľ podal proti predmetnému rozhodnutiu sťažnosť, ktorá bola uznesením predsedu senátu špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-4T/36/2018 z 19. mája 2023 zamietnutá ako neprípustná.

4. Sťažovateľ trovy konania neuhradil, a preto bola predmetná súdna pohľadávka postúpená na vymáhanie krajskému súdu, justičnej pokladnici na účely jej núteného vymoženía.

5. Uznesením krajského súdu sp. zn. E 9500801123 zo 17. augusta 2023 vydaným súdnym tajomníkom bol na uspokojenie prednostnej pohľadávky nariadený výkon rozhodnutia zrážkou z pracovnej odmeny sťažovateľa. Podaním z 31. augusta 2023 sťažovateľ v zákonom stanovenej lehote podal proti rozhodnutiu krajského súdu zo 17. augusta 2023 riadne odôvodnenú sťažnosť.

6. Vyjadrením vedúceho justičnej pokladnice z 10. októbra 2023 bolo sťažovateľovi oznámené, že jeho povinnosť nahradiť štátu trovy konania naďalej trvá a justičná pokladnica bude pokračovať v jej vymáhaní.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ predovšetkým namieta porušenie svojho práva na súdnu ochranu a zákonného sudcu, ku ktorému došlo tým, že o jeho sťažnosti proti uzneseniu krajského súdu zo 7. augusta 2023 nebolo rozhodnuté príslušným orgánom v súlade s § 239 ods. 1 a nasl. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), keďže nerozhodoval príslušný senát krajského súdu, ale sťažnosť bola vybavená vyjadrením vedúceho justičnej pokladnice. Pokiaľ ide o uznesenie špecializovaného trestného súdu z 9. mája 2023 vydané vyšším súdnym úradníkom, uznesenie krajského súdu zo 17. augusta 2023 a následné vyjadrenie z 10. októbra 2023, sťažovateľ uvádza, že ide o rozhodnutia, v ktorých nikdy nerozhodoval sudca.

8. V súvislosti s namietaným porušením vlastníckeho práva sťažovateľ argumentoval, že v dôsledku napadnutých rozhodnutí bol nútený znášať neprímeranú záťaž, čo narušilo spravodlivú rovnováhu, ktorá má vládnuť medzi požiadavkami všeobecného záujmu a zachovaním práva na ochranu majetku. Sťažovateľovi bol právoplatne uložený trest prepadnutia majetku a súčasne sa sťažovateľ

nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, pričom od jeho začatia (7. júla 2021) dosiaľ nebol pracovne zaradený. Z objektívnych dôvodov sťažovateľ nemá žiadny príjem, navyše v aktuálnych podmienkach ústavu na výkon trestu odňatia slobody poskytujú pracovne zaradeným odsúdeným možnosť dosiahnuť pracovnú odmenu približne vo výške 150 eur mesačne. Sťažovateľ sa aktuálne nachádza v hmotnej núdzi, teda je v obzvlášť zraniteľnom postavení, čo špecializovaný trestný súd a ani krajský súd nezohľadnili a majetkové pomery sťažovateľa neskúmali.

9. Vo vzťahu k namietanému porušeniu zákazu mučenia a krutého, neľudského či ponižujúceho zaobchádzania a trestania sťažovateľ poukazuje na § 58 ods. 2 a 3 Trestného zákona, ktorý prikazuje uloženie trestu prepadnutia majetku popri obligatórne uloženom treste odňatia slobody, čo má potenciál spôsobiť utrpenie odsúdeného dosahujúce taký stupeň závažnosti, ktorý porušuje zákaz zakotvený v čl. 16 ods. 2 ústavy. Sťažovateľ, ktorému boli uložené oba tresty, bol tak postavený do situácie, keď bol zbavený celého majetku, ako aj prístupu k pracovnej činnosti, ktorou by mohol získať majetkový prospech, keďže zaradenie do práce spočíva výlučne na svojvôli ústavu na výkon trestu.

10. Sťažovateľ namieta, že nemal k dispozícii účinný opravný prostriedok nápravy, ktorý by mu umožnil poskytnúť primeranú nápravu a posúdenie jeho námietok v súdnom konaní, hoci mu taký opravný prostriedok bol priznaný § 239 ods. 1 v spojení s § 248 CSP.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie označených práv uznesením špecializovaného trestného súdu vydaným vyšším súdnym úradníkom sp. zn. BB-4T/36/2018 z 9. mája 2023, ktorým bolo rozhodnuté, že sťažovateľ je povinný nahradiť trovy konania vo výške 320 eur. Sťažovateľ súčasne namieta aj postup krajského súdu, ktorému bola nezaplatená súdna pohľadávka odstúpená na vymáhanie a ktorý uznesením sp. zn. E 9500801123 zo 17. augusta 2023 nariadil na uspokojenie prednostnej pohľadávky vo výške 320 eur výkon rozhodnutia zrážkou uvedenej sumy z pracovnej odmeny sťažovateľa. Proti predmetnému uzneseniu sťažovateľ podal sťažnosť, ktorá bola v rozpore so zákonom vybavená vedúcim justičnej pokladnice vyjadrením z 10. októbra 2023, a nie príslušným senátom krajského súdu. Sťažovateľ poukazuje aj na nesúlad § 58 ods. 2 a 3 Trestného zákona, ktorý prikazuje uloženie trestu prepadnutia majetku popri obligatórne uloženom treste odňatia slobody s čl. 16 ods. 2 ústavy.

III.1. K namietanému postupu špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. BB-4T/36/2018 a jeho rozhodnutiu sp. zn. BB-4T/36/2018 z 9. mája 2023:

12. Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd okrem iného rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom. Každú takúto sťažnosť ústavný súd predbežne prerokuje podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

13. Podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť ústavnú sťažnosť, ktorá je podaná oneskorene.

14. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

15. Nedodržanie lehoty podľa § 124 zákona o ústavnom súde je dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene. Ústavný súd opakovane vyslovil, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv (I. ÚS 109/06). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 124 zákona o ústavnom súde neumožňuje (napr. m. m. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, III. ÚS 14/03).

16. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou domáha preskúmania uznesenia špecializovaného trestného súdu z 9. mája 2023, proti ktorému podal neprípustnú sťažnosť (zamietnutá uznesením predsedu senátu špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-4T/36/2018 z 19. mája 2023), a postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal, pričom jeho ústavná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 15. novembra 2023. Z uvedeného vyplýva, že sťažnosť je evidentne podaná oneskorene (§ 124 prvá veta zákona o ústavnom súde), preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

III.2. K namietanému postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. E 9500801123, jeho uzneseniu zo 17. augusta 2023 a vyjadreniu z 10. októbra 2023:

17. Zo sťažnostnej argumentácie vyplýva, že uznesením krajského súdu zo 17. augusta 2023 bol začatý nútený výkon rozhodnutia zrážkou z pracovnej odmeny sťažovateľa, proti ktorému sťažovateľ podal riadny opravný prostriedok – sťažnosť. Vedúci justičnej pokladnice sťažovateľovi následne oznámil, že sťažovateľova povinnosť nahradiť trovy konania stále trvá.

18. Zo zistenia ústavného súdu vyplýva, že sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu sp. zn. E 9500801123 zo 17. augusta 2023 bola predložená na rozhodnutie príslušnému senátu krajského súdu v súlade s § 239 a nasl. CSP, teda napadnuté uznesenie dosiaľ nenadobudlo právoplatnosť a napadnuté konanie stále prebieha.

19. Ústavný súd v danej súvislosti poukazuje na čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že jeho právomoc poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Zmysel a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, ako aj

legislatívnej konštrukcie § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013), podľa ktorého ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

20. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že sťažovateľ mal možnosť podať proti napadnutému uzneseniu o nariadení výkonu rozhodnutia sťažnosť krajskému súdu. Sťažovateľ túto možnosť využil a napriek tomu, že vedúci justičnej pokladnice sťažovateľa najprv (nesprávne) vyrozumel o nutnosti trovy konania zaplatiť, následne bola sťažnosť riadne predložená príslušnému senátu krajského súdu, ktorý je povinný sťažovateľom uplatnené námietky posúdiť a vo veci rozhodnúť.

21. Ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia označených práv uznesením o nariadení výkonu rozhodnutia bolo preto potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a), § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci. Vo vzťahu k namietanému vyjadreniu vedúceho justičnej pokladnice ústavný súd konštatuje, že uvedené nie je spôsobilým predmetom ústavného prieskumu a jeho prípadné zrušenie by nevyvolalo žiadne účinky ani neposkytlo účinnú ochranu sťažovateľom označeným právam, v tejto časti je teda potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

22. Na margo sťažnostnej argumentácie ústavný súd dodáva, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti (v petite ani v odôvodnení) nenamieta zbytočné prietahy v napadnutom postupe krajského súdu ani nepodal (fakultatívne) sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi krajského súdu, v ktorej mohol namietať nečinnosť krajského súdu v súvislosti s nerozhodnutím o ním uplatnenom riadnom opravnom prostriedku.

23. Sťažovateľ pred ústavným súdom tiež namieta vo všeobecnosti aj to, že § 58 ods. 2 a 3 Trestného zákona, ktorý prikazuje uloženie trestu prepadnutia majetku popri obligatórne uloženom treste odňatia slobody, porušuje zákaz zakotvený v čl. 16 ods. 2 ústavy. Ústavný súd k uvedenému konštatuje, že jeho úloha v konaní o individuálnej (ústavnej) sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nezahŕňa posudzovanie súladu právnych predpisov nižšej právnej sily s ústavou. Posúdenie súladu ustanovení Trestného zákona s ústavou by mohlo byť za splnenia zákonných predpokladov predmetom iného, na to určeného konania podľa § 125 ods. 1 písm. a) ústavy bez aktuálnej aktívnej procesnej legitímácie sťažovateľa.

III.3. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu:

24. Ústavný súd môže podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (m. m. napr. I. ÚS 333/2020, III. ÚS 243/2023, III. ÚS 343/2023). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie pre jej oneskorenosť, nedostatok právomoci ústavného súdu a pre zjavnú neopodstatnenosť, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, a preto neboli splnené podmienky

na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nebolo vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. januára 2024

Libor Duľa
predseda senátu